

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่จะเสนอในที่นี้ จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำนวน 159 โรงเรียน
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการแบ่งคณะกรรมการศึกษาตามขนาดโรงเรียนประถมศึกษา 3 ขนาด คือ

- 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 121-300 คน
 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

3. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละขนาด เป็นร้อยละ 25 ของประชากรแต่ละกลุ่มขนาด (ขุญเรือ่ง ขจรศิลป์, 2530) ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างประชากรตามขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำแนกจำนวนโรงเรียนตามขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และจำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	51	13
โรงเรียนขนาดกลาง	93	23
โรงเรียนขนาดใหญ่	15	4
รวม	159	40

4. ทำการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ กำหนดผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

- 4.1 ประธานกรรมการศึกษาจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างประชากร 40 คน
 4.2 เลขานุการคณะกรรมการศึกษา คือผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากร 40 คน

รวมได้กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 บทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ 5 เรื่อง คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น เป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด

2. แบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นและขอบเขตของเนื้อหาที่จะศึกษา บทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากเอกสารของโรงเรียน คือ สมุดบันทึกการประชุมกรรมการศึกษา สมุดหมายเหตุ สมุดบันทึกการประชุมครู สมุดเยี่ยม สมุดภาพกิจกรรม ของโรงเรียน สมุดขอใช้อาคารสถานที่ แผนงานโครงการของโรงเรียนและอื่น ๆ เป็นตารางตรวจสอบรายการ และบันทึกสาระนำมาวิเคราะห์เนื้อหา 5 เรื่องคือ

2.1 เกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการศึกษา

2.2 บทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.3 การแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากชุมชนสนับสนุนโรงเรียน

2.4 การเสนอแนะและประสานงานให้โรงเรียนบริการชุมชน

2.5 ผลงานของคณะกรรมการศึกษาที่ปรากฏในโรงเรียน และชุมชน

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร รายงาน วารสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. สืบค้นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนและชุมชนในจังหวัดอ่างทอง โดยการศึกษารายงานการประชุมคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประถมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ได้แก่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผู้บริหารโรงเรียน ประธานกรรมการศึกษา นำมาประกอบเป็นแนวทางเพื่อทำการวิจัย
3. วิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ โดยผสมผสานแนวความคิดจากการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และขอข่างานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลจากการสืบค้นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนและชุมชนในจังหวัดอ่างทอง นำมาสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์
4. สร้างข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการสืบค้นข้อมูลที่รวบรวม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบการวิจัยแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสารที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยในด้านเนื้อหา สำนวนภาษา ความถูกต้อง และการสื่อความหมายตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ นำไปปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือที่เหมาะสม ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธทรัพย์	อาจารย์ภาควิชาบริหาร
	การศึกษา คณะครุศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด	อาจารย์ภาควิชาบริหาร
	การศึกษา คณะครุศาสตร์
อาจารย์วิรัช ธรรมแสง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	วัดอ้อมน้อย สมุทรสาคร

อาจารย์นงลักษณ์ ศรีสุวรรณ

นักวิจัย สำนักงานโครงการ
รับความช่วยเหลือ สปช.

อาจารย์อุไรวรรณ บัวบาน

อาจารย์ 2 โรงเรียน
วัดรัตนัญญิกาวาส อ่างทอง

อาจารย์หาญ ปิ่นวิเศษ

อาจารย์ใหญ่ 7 โรงเรียน
วัดห้วยคันแหลน อ่างทอง

6. นำข้อเสนอแนะปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปทดลองใช้ สัมภาษณ์กับผู้บริหารโรงเรียน ประธานกรรมการศึกษา และศึกษาเอกสารจากโรงเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 3 โรงเรียน (ขนาด เล็ก กลางใหญ่) ในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือและปัญหา ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขก่อนนำไปใช้

7. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือแบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสารฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลจากเอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอ ความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ด้วยการสัมภาษณ์และศึกษา เอกสาร ตามรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือ ผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบและนัดหมายวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ ประธาน กรรมการศึกษา และเลขานุการคณะกรรมการศึกษา ด้วยการไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. ในการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารของโรงเรียน ตามประเด็น และบันทึกสาระสำคัญ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยตนเอง

ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ ประธานกรรมการศึกษา 40 คน และเลขานุการคณะกรรมการ
ศึกษา 40 คน สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100.00 และศึกษาเอกสารได้ครบ 40
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่
และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษา
ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
4. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย